

KS. MARCIN SIEŃKOWSKI*

Teksty bp. Jerzego Mazura opublikowane w „Martyrii” w latach 2003-2023

W 2023 r. bp Jerzy Mazur obchodził trzy ważne rocznice¹. Z tego powodu warto przyjrzeć się np. jego działalności pisarskiej. A ponieważ nie sposób objąć wszystkie publikacje autorstwa bp. Mazura, przedmiotem tego opracowania są materiały, które ukazały się w jednym tylko tytule prasowym – społeczno-katolickim czasopiśmie diecezji elckiej pt. „Martyria”².

Celem niniejszego studium jest zebranie i uporządkowanie tekstów bp. Jerzego Mazura, które zostały opublikowane w „Martyrii” w latach 2003-2023. Wyznaczony przedział czasowy obejmuje okres od objęcia urzędu biskupa elckiego (17 kwietnia 2003 r.) do końca 2023 r. W tym okresie, licząc od maja 2003 r., zostało wydanych 227 numerów „Martyrii”.

W pierwszej części prezentowanego artykułu zostały zebrane wszystkie publikacje w porządku chronologicznym. W części drugiej ma miejsce uporządkowanie zgromadzonych danych (wedle rodzajów tekstów), analiza materiału (głównie w aspekcie ilościowym) oraz sformułowanie wniosków. Dzięki temu jest możliwe dostrzeżenie m.in. tego, w jakim stopniu na łamach „Martyrii” biskup sprawował władzę nauczania, uświęcania i rządzenia³.

---

* ks. Marcin Sieńkowski – Wyższe Seminarium Duchowne Diecezji Elckiej, Elk
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-0679-5006>; e-mail: sienkowskiimarcin@interia.pl

¹ 70. rocznica urodzin, 25. rocznica sakry biskupiej, 20. rocznica objęcia urzędu biskupa elckiego. Por. M. Sieńkowski, 25. tom „Studiów Elckich” – *Księga Pamiątkowa dedykowana bp. Jerzemu Mazurowi*, „Studia Elckie” 25(2023), s. III; M. Rogińska, U. Radziwonowicz, *Biskupi w diecezji elckiej (1992-2022)*, w: *Ex Vita vivit! 30. rocznica diecezji elckiej 1992-2022*, red. M. Sieńkowski, R. Sawicki, Elk 2022, s. 180-190.

² Na temat czasopisma „Martyria” zob. np.: K. Zubrzycki, „Martyria” – *czasopismo społeczno-katolickie diecezji elckiej*, w: *Ex Vita vivit...*, dz. cyt., s. 335-339; W. Guzewicz, „Martyria” jako organ prasowy Kościoła elckiego w latach 1990/1992-2012, w: „Przeszłość jest to dziś, tylko cokolwiek dalej”. 20 rocznica powstania diecezji elckiej, red. tenże, Elk 2012, s. 341-352.

³ Por. *Katechizm Kościoła Katolickiego*, Poznań 1994, nr 888-896.

Jak dotąd nie powstało jeszcze opracowanie, które gromadziłoby i analizowało wszystkie publikacje biskupa zawarte w jednym periodyku⁴.

1. Pełny wykaz tekstów

W tej części zostały zebrane wszystkie publikacje bp. Jerzego Mazura, które zostały opublikowane na łamach „Martyrii” począwszy od roku 2003, gdy został biskupem ełckim. Wykaz ten obejmuje okres niemalże dwudziestu jeden lat. Pierwszy tekst ukazał się w numerze 5. w maju 2003 r.

W poniższym wykazie zachowano oryginalną pisownię tytułów. Niektóre z nich pochodzą od redakcji „Martyrii”. Natomiast informacje podane w przypisie (przez autora artykułu) wskazują na rodzaj oraz kontekst publikacji, które nie wynikają z samego tytułu, a ułatwiają określenie ich charakteru.

2003

Przychodzę z Syberii – ziemi męczenników. Rozmowa z biskupem ełckim Jerzym Mazurem, nr 5, s. 3-6.

Przyjmujecie mnie jako wygnańca z Syberii, nr 5, s. 8.⁵

Przenieśmy się do Wieczernika. Z homilii podczas Mszy Krzyżma, nr 5, s. 9.

Służyć bliźniemu. Z homilii podczas Mszy Wieczerzy Pańskiej, nr 5, s. 9.

Bóg posłał mnie na Syberię. Z wypowiedzi bpa Jerzego Mazura, oprac. J. Sikora, nr 7-8, s. 2.⁶

W sanktuarium Matki Bożej w Studzienicznej w wigilię ingresu. Fragmenty homilii, nr 7-8, s. 4-5.

Bóg posyła mnie do Was. Homilia biskupa ełckiego Jerzego Mazura, nr 7-8, s. 11-13.⁷

Wielkie rzeczy uczynił mi Wszchemocny. Słowo podziękowania bpa Jerzego Mazura, nr 7-8, s. 16.⁸

Okolicznościowe przesłanie, nr 11, s. 4-5.⁹

Wszystko, co czyni, płynie z Ewangelii. Homilia wygłoszona przez bpa Jerzego Mazura podczas Mszy św. w Ełku, w niedzielę 12 października 2003 roku, nr 11, s. 6 i 9.

Apel Jasnogórski podczas pielgrzymki maturzystów, nr 11, s. 13-14.

Najdrożsi Czytelnicy!, nr 12, s. 3.¹⁰

2004

Odszedł Pasterz dobry. Z podziękowania bpa Jerzego Mazura, nr 3, s. 6.¹¹

⁴ Wprawdzie raz na dziesięć lat powstaje spis bibliografii werbistów, jednakże zawarte w nich wykazy tekstów bp. Jerzego Mazura nie są kompletne, przynajmniej jeśli chodzi o teksty zamieszczone w „Martyrii”. Zob. *Bibliografia publikacji polskich werbistów (2007-2016). Z suplementem za wcześniejsze lata*, oprac. M. Studnik, Górna Grupa 2017, s. 146-149, 295; *Bibliografia publikacji polskich werbistów (1997-2006)*, oprac. W. Kowalak, Warszawa 2008, s. 96-97.

⁵ Słowo podziękowania na zakończenie Mszy krzyżma.

⁶ Z wcześniejszych wypowiedzi od 17 kwietnia 2003 r.

⁷ Wygłoszona podczas ingresu (9 czerwca 2003 r.).

⁸ Podczas ingresu.

⁹ List do Jana Pawła II z okazji Dnia Papieskiego w Ełku (5 października 2003 r.).

¹⁰ Życzenia na Boże Narodzenie.

¹¹ Na pogrzebie śp. ks. prał. Czesława Domela.

List pasterski Biskupa Jerzego Mazura na Wielki Post 2004, nr 3, s. 15-16.

Życzenia na Wielkanoc, nr 4, s. 2.

Zaproszenie Pracowników Wodociągów, Kanalizacji, Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska na Janą Górę, nr 4, s. 5.

Odpowiadamy za zbawienie wszystkich, nr 4, s. 9.¹²

Wielka miłość Boga do człowieka, nr 4, s. 14.¹³

Tylko na kolanach potrafimy zrozumieć Chrystusa. Z posłania bpa Jerzego Mazura na Święto Młodzieży w Elku (Niedziela Palmowa, 4 kwietnia 2004 r.), nr 5, s. 5.

Najdrożsi moi Kapłani, Osoby konsekrowane, Diecezjanie!, nr 6, s. 6.¹⁴

Umiłowany Ojciec Święty!, nr 7-8, s. 5.¹⁵

Siostry karmelitanki w Elku, nr 11, s. 7.¹⁶

A Słowo stało się Ciałem i zamieszkało między nami!, nr 12, s. 2.¹⁷

2005

Do Ojca Świętego, w: Jezu, ufam Tobie. Dodatek okolicznościowy do „Martyrii”, luty 2005, s. IV.¹⁸

List pasterski z okazji peregrynacji Obrazu Jezusa Miłosiernego w Diecezji Elckiej, w: Jezu, ufam Tobie. Dodatek okolicznościowy do „Martyrii”, luty 2005, s. IV-VI.

Do kapłanów z okazji peregrynacji Obrazu Jezusa Miłosiernego w Diecezji Elckiej, w: Jezu, ufam Tobie. Dodatek okolicznościowy do „Martyrii”, luty 2005, s. VI-VIII.¹⁹

Prośmy Jezusa Miłosiernego o rozpalenie w nas miłości Bożej. Słowo bpa Jerzego Mazura wprowadzające do Mszy św. w Łagiewnikach, w: Jezu, ufam Tobie. Dodatek okolicznościowy do „Martyrii”, luty 2005, s. X.²⁰

Wyjeżdżamy z tego sanktuarium umocnieni. Słowo bpa Jerzego Mazura na zakończenie Mszy św. w Łagiewnikach, w: Jezu, ufam Tobie. Dodatek okolicznościowy do „Martyrii”, luty 2005, s. XI.²¹

Witaj, Chrystusie Miłosierny! Ze słowa wstępnego bpa Jerzego Mazura, w: Jezu, ufam Tobie. Dodatek okolicznościowy do „Martyrii”, luty 2005, s. XIII.²²

Kościół elcki, przystęp do źródła Miłosierdzia Bożego. Słowo bpa Jerzego Mazura na zakończenie Mszy św., w: Jezu, ufam Tobie. Dodatek okolicznościowy do „Martyrii”, luty 2005, s. XIV-XV.²³

Do Ojca Świętego, w: Jezu, ufam Tobie. Dodatek okolicznościowy do „Martyrii”, luty 2005, s. XV.²⁴

¹² Tekst w bloku materiałów dotyczących świętowania niedzieli.

¹³ Refleksja nt. filmu „Pasja” Mela Gibsona połączona z zachętą do obejrzenia.

¹⁴ Słowo przed V rocznicą papieskiej wizyty w Elku.

¹⁵ List do Jana Pawła II z okazji V rocznicy wizyty w Elku (5 czerwca 2004 r.).

¹⁶ Słowo do wiernych diecezji.

¹⁷ Życzenia na Boże Narodzenie.

¹⁸ List do papieża z okazji peregrynacji obrazu Jezusa Miłosiernego w diecezji elckiej (3 stycznia 2005 r.).

¹⁹ List do kapłanów (6 stycznia 2005 r.).

²⁰ Wprowadzenie do Mszy (29 stycznia 2005 r.).

²¹ Słowo na zakończenie Mszy wraz z podziękowaniem (29 stycznia 2005 r.).

²² Wprowadzenie do Mszy w katedrze (5 lutego 2005 r.).

²³ W katedrze wraz z podziękowaniem (5 lutego 2005 r.).

Życzenia na Wielkanoc, nr 3, s. 3.

Umiłowany Ojciec Święty, nr 3, s. 8.²⁵

Święto Miłosierdzia ucieczką i schronieniem dla wszystkich dusz. List pasterski Biskupa Elckiego na Niedzielę Miłosierdzia Bożego 2005 roku, nr 4, s. 5-6.

Pisał swój testament przez cały pontyfikat. Homilia bpa Jerzego Mazura podczas Mszy św. za Ojca Świętego Jana Pawła II (Elk, 6 kwietnia 2005 r.), nr 5, s. 6-7.

Bądź świadkiem nadziei, nr 7-8, s. 5.²⁶

Przyjście Syna Bożego przynosi nam radość, nr 12, s. 2.²⁷

Boże Miłosierdzie nadzieją rodzin. List Pasterski na Adwent 2005, nr 12, s. 4-6.

2006

Dekret ustanawiający Sanktuarium Diecezjalne Bożego Miłosierdzia w Elku (29 października 2005 r.), nr 1, s. 4.

Wielkanoc 2006, nr 4, s. 3.²⁸

Trzy lata w diecezji elckiej. Rozmowa z bpem Jerzym Mazurem, nr 5, s. 3 i 6-7.

Dekret powołujący Diecezjalny Komitet Obchodów Jubileuszu 1000-lecia męczeńskiej śmierci św. Brunona Bonifacego z Kwerfurtu, nr 7-8, s. 4.

Zaproszenie na VII Diecezjalne Spotkanie Środowisk Twórczych (Mikołajki, 10 września 2006 r.), nr 9, s. 5.

Dar z wysoka. Z homilii bpa Jerzego Mazura, nr 10, s. 6.²⁹

Życmy sobie ciąglej obecności Jezusa, nr 12, s. 2.³⁰

Przypatrzmy się powołaniu naszemu. List pasterski na pierwszą niedzielę Adwentu, nr 12, s. 6-7.

2007

Pozostanie z nami w modlitwie i wdzięcznej pamięci. Słowo podziękowania bpa Jerzego Mazura, nr 1, s. 10.³¹

Powołanie do świętości, nr 3, s. 15.³²

Zawierzcie Zmartwychwstałemu, nr 4, s. 2.³³

List pasterski do wiernych z okazji 15-lecia diecezji elckiej, nr 4, s. 6-7.

VIII Diecezjalne Spotkanie Środowisk Twórczych (Wigry, 22 września 2007 r.), nr 9, s. 15.³⁴

Umiłowani Czytelnicy „Martyrii”!, nr 12, s. 2.³⁵

Bądźmy uczniami Chrystusa. List pasterski Biskupa Elckiego na Adwent 2007 roku, nr 12, s. 3-5.

---

²⁴ List do papieża z okazji rozpoczęcia peregrynacji obrazu Jezusa Miłosiernego (5 lutego 2005 r.).

²⁵ List z zapewnieniem o wsparciu i modlitwie w czasie choroby i cierpienia Jana Pawła II (28 lutego 2005 r.).

²⁶ Życzenia z okazji sakry biskupiej ks. Romualda Kamińskiego.

²⁷ Życzenia na Boże Narodzenie.

²⁸ Życzenia.

²⁹ VII Diecezjalne Spotkanie Środowisk Twórczych.

³⁰ Życzenia na Boże Narodzenie.

³¹ Pogrzeb śp. ks. M. Szczęsnego (katedra, 19 grudnia 2006 r.).

³² Fragment listu bp. Jerzego Mazura na I niedzielę Adwentu 2006.

³³ Życzenia na Wielkanoc.

³⁴ Zaproszenie.

³⁵ Życzenia na Boże Narodzenie i Nowy Rok.

2008

Umiłowani Czytelnicy „Martyrii”. *Zmartwychwstał Pan prawdziwie* (Łk 24, 34), nr 3, s. 2.

Pismo Święte pokarmem dla duszy. *Z homilii bpa Jerzego Mazura*, nr 5, s. 6.³⁶

Szczególny pomnik, nr 6, s. 2.³⁷

A Słowo stało się ciałem i zamieszkało wśród nas. *I oglądaliśmy Jego chwałę, chwałę, jaką Jednorodzony otrzymuje od Ojca pelen łaski i prawdy* (J 1, 14), nr 12, s. 2.³⁸

Otoczmy troską życie. *List pasterski Biskupa Elckiego na Adwent 2008 r.*, nr 12, s. 5-6.

2009

Umiłowani Czytelnicy Martyrii!, nr 4, s. 2.³⁹

Jubileusz dziesięciolecia pielgrzymki Jana Pawła II do diecezji elckiej. *Rozmowa z bpem Jerzym Mazurem*, nr 4, s. 3 i 6-7.

Czas św. Brunona. *List pasterski Biskupa Elckiego z okazji 1000-lecia śmierci św. Brunona z Kwerfurtu*, nr 6, s. 3-4.

Kochani młodzi Przyjaciele!, nr 6, s. 7.⁴⁰

Dekret powołujący Diecezjalny Komitet Obchodów Jubileuszu 1000-lecia męczeńskiej śmierci św. Brunona Bonifacego z Kwerfurtu, nr 6, s. 11.⁴¹

Dekret ustanawiający Rok Świętego Brunona w diecezji elckiej, nr 6, s. 12.⁴²

Wielki misjonarz tych ziem. *Komunikat bpa Jerzego Mazura przed uroczystościami jubileuszowymi św. Brunona Bonifacego z Kwerfurtu*, nr 6, s. 12-13.⁴³

Umiłowani Czytelnicy „Martyrii”!, nr 12, s. 2.⁴⁴

List pasterski Biskupa Elckiego na Adwent 2009 roku, nr 12, s. 5-6.

2010

Edykt w sprawie beatyfikacji i kanonizacji Sługi Bożego Księdza Kazimierza Aleksandra Hamerszmitta, nr 3, s. 2.

Umiłowani Czytelnicy Martyrii!, nr 4, s. 2.⁴⁵

Umiłowani Czytelnicy „Martyrii”!, nr 12, s. 2.⁴⁶

List pasterski Biskupa Elckiego na Adwent 2010 roku, nr 12, s. 4-5.

2011

List pasterski Biskupa Elckiego o przygotowaniach do beatyfikacji Sługi Bożego Jana Pawła II, nr 3, s. 4-5.

Drodzy Czytelnicy Martyrii!, nr 4, s. 2.⁴⁷

---

³⁶ Inauguracja Dzieła Biblijnego im. Jana Pawła II w diecezji elckiej.

³⁷ Zapowiedź inauguracji Szlaków Papieskich „Tajemnice Światła” oraz „Tajemnice Zawierzenia”.

³⁸ Życzenia na Boże Narodzenie.

³⁹ Życzenia na Wielkanoc.

⁴⁰ Zaproszenie na Jubileusz 1000-lecia śmierci św. Brunona z Kwerfurtu.

⁴¹ Powtórzenie z: „Martyria” 2006, nr 7-8, s. 4.

⁴² Wydany 19 października 2008 r.

⁴³ Wydany 2 marca 2009 r.

⁴⁴ Życzenia na Boże Narodzenie.

⁴⁵ Życzenia na Wielkanoc.

⁴⁶ Życzenia na Boże Narodzenie i Nowy Rok.

⁴⁷ Życzenia na Wielkanoc.

Nowy błogosławiony był zawsze blisko Boga i ludzi. Homilia bpa Jerzego Mazura, nr 6, s. 4-6.⁴⁸

Kochani Czytelnicy Martyrii!, nr 12, s. 2.⁴⁹

List pasterski Biskupa Elckiego na Adwent 2011 roku, nr 12, s. 3-5.

2012

Wszyscy jesteśmy odpowiedzialni za misję. Rozmowa z bp. Jerzym Mazurem, przewodniczącym Komisji Episkopatu Polski ds. Misji, nr 1, s. 3-5.

Słowo pasterskie przewodniczącego Komisji Episkopatu Polski ds. Misji na Dzień Misyjny przypadający w uroczystość Objawienia Pańskiego, nr 1, s. 5-6.

Bogu dziękujemy, ducha nie gaśmy, nr 3, s. 7-8.⁵⁰

Daj świadectwo miłości i pomóż Kościołowi w krajach misyjnych. Komunikat na II niedzielę Wielkiego Postu, niedzielę „Ad Gentes” – Dzień Modlitwy, Postu i Solidarności z Misjonarzami, nr 3, s. 9.

Kochani Czytelnicy „Martyrii”!, nr 4, s. 2.⁵¹

Słowo pasterskie Biskupa Elckiego z okazji jubileuszu dwudziestolecia istnienia diecezji, nr 4, s. 4-5.

Słowo pasterskie Biskupa Elckiego na otwarcie Roku Wiary, nr 11, s. 10-11.

Ukochani Czytelnicy Martyrii!, nr 12, s. 2.⁵²

List pasterski Biskupa Elckiego na Adwent 2012 roku, nr 12, s. 3-5.

2013

Bogactwo Kościoła Afryki. Z przewodniczącym Komisji Episkopatu Polski ds. Misji bp. Jerzym Mazurem rozmawia ks. Przemysław Zamojski, nr 1, s. 3-4.

Drodzy Czytelnicy Martyrii, nr 3, s. 2.⁵³

Komunikat Biskupa Elckiego w związku z zakończeniem pontyfikatu Ojca Świętego Benedykta XVI, nr 3, s. 3.

Umierał, służąc innym. Z homilii bpa Jerzego Mazura w Starych Juchach, nr 3, s. 9.⁵⁴

Umiłowany Ojciec Święty, nr 7-8, s. 3.⁵⁵

Przyjdź, nasza Matko i Królowo! Zaproszenie Matki Bożej Jasnogórskiej do nawiedzenia diecezji elckiej wypowiedziane przez biskupa elckiego na Jasnej Górze 11 sierpnia 2013 roku, nr 9, s. 5.

Jesteśmy w domu Matki. Z homilii bpa Jerzego Mazura na zakończenie pielgrzymki elckiej ogłoszonej na Jasnej Górze 11 sierpnia 2013 roku, nr 9, s. 6-7.

Powitanie wygłoszone przez bpa Jerzego Mazura, nr 10, s. 6.⁵⁶

Drodzy Czytelnicy Martyrii!, nr 12, s. 2.⁵⁷

⁴⁸ Dziękczynienie za beatyfikację. Msza św. na placu Jana Pawła II w Elku.

⁴⁹ Życzenia na Boże Narodzenie i Nowy Rok.

⁵⁰ Dwudziestolecie diecezji elckiej.

⁵¹ Życzenia na Wielkanoc.

⁵² Życzenia na Boże Narodzenie i Nowy Rok.

⁵³ Życzenia na Wielkanoc.

⁵⁴ Msza pogrzebowa śp. ks. Mariusza Graszka (18 lutego 2013 r.).

⁵⁵ List do papieża Franciszka z prośbą o błogosławieństwo w dziele peregrynacji obrazu Matki Bożej Jasnogórskiej (7 czerwca 2013 r.).

⁵⁶ Rozpoczęcie peregrynacji obrazu Matki Bożej Jasnogórskiej (Suwałki, 21 września 2013 r.).

⁵⁷ Życzenia na Boże Narodzenie i Nowy Rok.

2014

- Papież zna sytuację naszego Kościoła*, nr 3, s. 2 i 7.⁵⁸
Umiłowani Czytelnicy „Martyrii”!, nr 4, s. 2.⁵⁹
Kim jest kapłan?, nr 5, s. 3.⁶⁰
Diecezja już nie taka sama jak przed peregrynacją, nr 7-8, s. 4.⁶¹
Akt zawierzenia Matce Bożej, nr 7-8, s. 5.⁶²
*W ciszy jeziora utkwicie wzrok w obliczu Matki Bożej. Słowo bpa Jerzego Mazura
 wygłoszone na statku na jeziorze Niegocin*, nr 7-8, s. 10 i 12.⁶³
*Bóg daje siłę i łaskę zdrowia – dlaczego miałbym nie iść? Rozmowa z bp. Jerzym Ma-
 zurem*, nr 9, s. 5 i 8.⁶⁴
Drodzy Czytelnicy Martyrii!, nr 12, s. 2.⁶⁵
List pasterski Biskupa Elckiego na Adwent 2014, nr 12, s. 3 i 5.
Kościół w Kamerunie – Kościołem nadziei, nr 12, s. 12-13.⁶⁶

2015

- Radość Ewangelii źródłem misyjnego zapachu. IV Krajowy Kongres Misyjny 12-14 czerw-
 ca 2015*, nr 3, s. 9.⁶⁷
Prawda o Zmartwychwstaniu Chrystusa jest głoszona światu przez wieki, nr 4, s. 2.⁶⁸
Wszyscy jesteśmy misjonarzami, nr 4, s. 23.⁶⁹
Misyjne przeobrażenie Kościoła, nr 5, s. 19.⁷⁰
Rozpalić zapal misyjny, nr 6, s. 3 i 6-7.⁷¹
*Z odnowionym zapalem w dalszą drogę. Rozmowa z bp. Jerzym Mazurem – przewodni-
 czącym Komisji Episkopatu Polki ds. Misji*, nr 7-8, s. 13-14.⁷²
Drodzy Czytelnicy Martyrii!, nr 12, s. 2.⁷³
List pasterski Biskupa Elckiego na I niedzielę Adwentu 2015 roku, nr 12, s. 3-5.

2016

- Drodzy Czytelnicy „Martyrii”!*, nr 3, s. 2.⁷⁴
Wy jesteście nadzieją naszej diecezji, Wy jesteście moją nadzieją, nr 7-8, s. 3 i 7.⁷⁵

⁵⁸ Refleksja nt. wizyty *ad limina apostolorum* (Rzym, 1-8 lutego 2014 r.).

⁵⁹ Życzenia na Wielkanoc.

⁶⁰ Z homilii wygłoszonej w Wielki Czwartek do kapłanów.

⁶¹ Podsumowanie peregrynacji obrazu Matki Bożej Jasnogórskiej podczas Mszy na placu Jana Pawła II w Ełku (7 czerwca 2014 r.).

⁶² Podczas Mszy św. na placu Jana Pawła II w Ełku (7 czerwca 2014 r.).

⁶³ Podczas peregrynacji obrazu Matki Bożej Jasnogórskiej.

⁶⁴ Refleksje z pieszej pielgrzymki z Ełku na Jasną Górę w 2014 r.

⁶⁵ Życzenia na Boże Narodzenie i Nowy Rok.

⁶⁶ Rozmowa z bp. Jerzym Mazurem po wizycie w Kamerunie (4-13 listopada 2014 r.).

⁶⁷ Podstawowe informacje o Kongresie.

⁶⁸ Życzenia na Wielkanoc.

⁶⁹ O motywach zorganizowania IV Krajowego Kongresu Misyjnego.

⁷⁰ O celach IV Krajowego Kongresu Misyjnego.

⁷¹ Rozmowa z bp. Jerzym Mazurem w przeddzień IV Krajowego Kongresu Misyjnego.

⁷² Podsumowanie IV Krajowego Kongresu Misyjnego.

⁷³ Życzenia na Boże Narodzenie i Nowy Rok.

⁷⁴ Życzenia na Wielkanoc.

⁷⁵ Rozmowa z bp. Jerzym Mazurem nt. Światowych Dni Młodzieży (Kraków, 25-31 lipca 2016 r.).

Kościół młodych woła o Chrystusa. Bp Jerzy Mazur podsumowuje Światowe Dni Młodeży, nr 9, s. 3 i 14.

Komunikat Biskupa Elckiego w sprawie Dnia Pokuty w diecezji elckiej, nr 11, s. 2.⁷⁶
Umiłowani w Chrystusie Panu, Siostry i Bracia!, nr 12, s. 2.⁷⁷

List pasterski Biskupa Elckiego na I Niedzielę Adwentu 2016 roku, nr 12, s. 4-5.

2017

List pasterski Biskupa Elckiego o nabożeństwie do Niepokalanego Serca Maryi, nr 1, s. 2-3.

Biały człowiek jest dobry, nr 3, s. 8-10.⁷⁸

Umiłowani Czytelnicy „Martyrii”!, nr 4, s. 2.⁷⁹

Zaproszenie na Jubileusz 25-lecia diecezji elckiej, nr 6, s. 3.

Komunikat Biskupa Elckiego dotyczący inicjatywy „Różaniec do granic” w diecezji elckiej, nr 9, s. 3.

List pasterski Biskupa Elckiego na I Niedzielę Adwentu 2017 roku, nr 11, s. 2-3.

Komisja Episkopatu Polski ds. Misji. Świeccy a misje, nr 11, s. 20.⁸⁰

2018

Rozpoczęcie procesu beatyfikacyjnego polskiego misjonarza z Puri – o. Mariana Żelazka SVD, nr 3, s. 6-8.⁸¹

Życzenia Wielkanocne, nr 4, s. 3.

Życzenia, nr 11, s. 2.⁸²

List pasterski Biskupa Elckiego na Adwent 2018 roku, nr 11, s. 34-35.

2019

Słowo ma moc, oprac. K. Zubrzycki, nr 2, s. 3.⁸³

Słowo ma moc, nr 3, s. 3.⁸⁴

Życzenia Wielkanocne 2019, nr 4, s. 3.

Orędzie Miłosierdzia Bożego na krańcach świata, nr 4, s. 34-35 i 49.⁸⁵

Słowo ma moc, oprac. R. Różańska, nr 5, s. 3.⁸⁶

Wszyscy partycypujemy w tym wyjątkowym odznaczeniu, nr 5, s. 4-5.⁸⁷

Nie zatwardzajcie serc – słowo biskupa elckiego, nr 6, s. 3.⁸⁸

Komunikat Przewodniczącego Komisji Episkopatu Polski ds. Misji, Bp. Jerzego Mazura SVD na XX Ogólnopolski Tydzień św. Krzysztofa, nr 7, s. 3.

⁷⁶ Komunikat wydany 20 października 2016 r. w związku z Jubileuszowym Rokiem Miłosierdzia.

⁷⁷ Życzenia na Boże Narodzenie.

⁷⁸ Rozmowa nt. wizyty w Tanzanii i Madagaskarze (od 18 stycznia do 1 lutego 2017 r.).

⁷⁹ Życzenia na Wielkanoc.

⁸⁰ Ze wstępu do książki pt. *Świeccy a misje* (red. Z. Sobolewski, Górna Grupa 2017).

⁸¹ Rozmowa nt. procesu beatyfikacyjnego i posługi o. Mariana.

⁸² Życzenia na Boże Narodzenie i Nowy Rok.

⁸³ Krótkie wypowiedzi bp. Mazura z Adwentu 2018 i Bożego Narodzenia.

⁸⁴ Krótkie wypowiedzi bp. Mazura z Mszy w katedrze.

⁸⁵ Rozmowa nt. wizyty w placówkach misyjnych w Papui Nowej Gwinei (od 29 stycznia do 14 lutego 2019 r.).

⁸⁶ Krótkie wypowiedzi bp. Mazura z różnych wydarzeń w 2018 r.

⁸⁷ Rozmowa nt. odznaczenia Złotym Krzyżem Zasługi, który bp Jerzy Mazur otrzymał od Prezydenta Polski 16 kwietnia 2019 r.

⁸⁸ Z okazji 20. rocznicy pielgrzymki Jana Pawła II do diecezji elckiej.

Komunikat Biskupa Elckiego dotyczący inicjatywy „Polska pod Krzyżem” w diecezji elckiej, nr 8, s. 3.

Fragmenty homilii bp. Jerzego Mazura SVD – Wniebowzięcie NMP, 15.08.2019 r. – Studzieniczna, nr 8, s. 3.

Czyńmy misyjny raban, nr 9, s. 3-4.⁸⁹

Homilia bp. Jerzego Mazura wygłoszona w czasie II Kongresu Misyjnego w Elku – 19.10.2019 r., nr 10, s. 3-4.

List pasterski Biskupa Elckiego na Adwent 2019 roku, nr 11, s. 3-4.

Drodzy Czytelnicy Martyrii, nr 11, s. 5.⁹⁰

2020

Czcigodni Kapłani, Osoby Życia Konsekwowanego, Drodzy Diecezjanie!, nr 1, s. 3.⁹¹

Życzenia bp. Jerzego Mazura, nr 2, s. 9.⁹²

Na misyjnych placówkach w Rwandzie i Burundi, nr 3, s. 3-5.⁹³

Drodzy Kapłani, Drodzy Diecezjanie, nr 4, s. 3.⁹⁴

Komunikat Przewodniczącego Komisji Episkopatu Polski ds. Misji, bp. Jerzego Mazura SVD na XXI Ogólnopolski Tydzień św. Krzysztofa. „Umocnieni Eucharystią niesiemy Chrystusa”, nr 7, s. 3.

Drodzy księża i przyjaciele naszej pielgrzymki, nr 7, s. 55.⁹⁵

Dekret udzielający dyspensy od obowiązku niedzielnego uczestnictwa we Mszy Świętej, nr 10, s. 3.⁹⁶

Drodzy Czytelnicy Martyrii, nr 11, s. 3.⁹⁷

List pasterski Biskupa Elckiego na Adwent 2020 roku, nr 11, s. 4-5.

2021

Oroędzie Biskupa Elckiego na Wielkanoc – 2021, nr 4, s. 3.⁹⁸

Komunikat Przewodniczącego Komisji Episkopatu Polski ds. Misji, bp. Jerzego Mazura SVD na XXII Ogólnopolski Tydzień św. Krzysztofa, nr 7, s. 2-3.

Serce Kościoła jest w każdym z nas, nr 10, s. 3-4.⁹⁹

List pasterski Biskupa Elckiego na Adwent 2021 roku, nr 11, s. 3-4.

„Chwała Bogu na wysokościach, a na ziemi pokój ludziom, w których sobie upodobał” (Łk 2, 14), nr 11, s. 6.¹⁰⁰

2022

Komunikat biskupa elckiego o mianowaniu bp. Adriana Galbasa arcybiskupem koadiutorem archidiecezji katowickiej, nr 1, s. 3.

⁸⁹ Rozmowa nt. Nadzwyczajnego Miesiąca Misyjnego (październik 2019).

⁹⁰ Życzenia na Boże Narodzenie.

⁹¹ Komunikat o mianowaniu ks. Adriana Galbasa biskupem pomocniczym diecezji elckiej (13 grudnia 2019 r.).

⁹² Życzenia bp. A. Galbasowi w dniu jego święceń biskupich.

⁹³ Rozmowa nt. odwiedzin polskich misjonarzy (od 22 stycznia do 2 lutego 2020 r.).

⁹⁴ Życzenia na Wielkanoc (w czasie pandemii koronawirusa).

⁹⁵ Informacje nt. XXVIII Elckiej Pieszej Pielgrzymki na Jasną Górę w związku z ograniczeniami epidemicznymi (współautor – ks. Ł. Kordowski).

⁹⁶ Wydany 23 października 2020 r.

⁹⁷ Życzenia na Boże Narodzenie.

⁹⁸ Życzenia na Wielkanoc.

⁹⁹ Rozmowa nt. wizyty *ad limina apostolorum* (Rzym, 4-9 października 2021 r.).

¹⁰⁰ Życzenia na Boże Narodzenie.

- Słowo Biskupa Elckiego z okazji Jubileuszu 30-lecia Diecezji Elckiej*, nr 3, s. 4.
Drodzy Diecezjanie, Czcigodni Duszpasterze, nr 3, s. 5.¹⁰¹
Drodzy Czytelnicy, nr 4, s. 2.¹⁰²
Jubileusz to czas łaski, nr 4, s. 3-8.¹⁰³
List pasterski Biskupa Elckiego przed I Kongresem Różańcowym Diecezji Elckiej, nr 5, s. 3-4.
Drodzy Młodzi!, nr 6, s. 2.¹⁰⁴
Czczigodni Kapłani, Osoby Życia Konsekwowanego, Drodzy Diecezjanie!, nr 9, s. 3.¹⁰⁵
Słowo pasterskie bp. Jerzego Mazura SVD, nr 10, s. 3-4.¹⁰⁶
„Chwała Bogu na wysokościach, a na ziemi pokój ludziom, w których sobie upodobał”
(Łk 2, 14), nr 11, s. 2.¹⁰⁷
List pasterski Biskupa Elckiego na Adwent 2022 roku, nr 11, s. 3-4.

2023

- Słowo pasterskie Biskupa Elckiego na Święta Wielkanocne 2023*, nr 4, s. 3.¹⁰⁸
Kongres czasem odnowy Kościoła, nr 6, s. 3-6.¹⁰⁹
By dawać światu Boga, nr 8, s. 3-5.¹¹⁰
Szkoła Katechistów Diecezji Elckiej, nr 9, s. 3-4.
Dekret ustanawiający Szkołę Katechistów Diecezji Elckiej, nr 10, s. 3.¹¹¹
„A Słowo stało się ciałem i zamieszkało wśród nas” (J 1, 14), nr 11, s. 2.¹¹²
List pasterski Biskupa Elckiego na Adwent 2023 roku, nr 11, s. 3-4.

2. Analiza danych

Zestawienia powyższych tytułów dokonano wedle klucza chronologicznego, który umożliwia nie tylko zaprezentowanie wszystkich tekstów biskupa (ilość), lecz również czas ich opublikowania oraz częstotliwość ukazywania się (także w poszczególnych latach). Ponadto pozwala powiązać je z wydarzeniami, które w określonym czasie miały miejsce w Kościele i diecezji elckiej. Wprawdzie powyższy wykaz można było pomniejszyć o niektóre teksty (np. życzenia czy zaproszenia), ostatecznie jednak nie pomija on żadnego z nich, aby w ten sposób ukazać całościowy obraz publikacji biskupa na łamach „Martyrii”.

¹⁰¹ Komunikat nt. pomocy Ukrainie ogarniętej wojną (25 lutego 2022 r.).

¹⁰² Życzenia na Wielkanoc.

¹⁰³ Rozmowa nt. diecezji elckiej w 30. rocznicę erygowania.

¹⁰⁴ Zaproszenie na stację młodzieżową I Kongresu Różańcowego Diecezji Elckiej 11 czerwca 2022 r.

¹⁰⁵ Komunikat o mianowaniu ks. Dariusza Zalewskiego biskupem pomocniczym diecezji elckiej (24 września 2022 r.).

¹⁰⁶ Z okazji 30. rocznicy diecezji elckiej.

¹⁰⁷ Życzenia na Boże Narodzenie i Nowy Rok.

¹⁰⁸ Wraz z życzeniami na Wielkanoc.

¹⁰⁹ Rozmowa nt. III Kongresu Ruchów, Wspólnot i Stowarzyszeń Kościelnych Diecezji Elckiej.

¹¹⁰ Rozmowa nt. Kościoła elckiego, III Kongresu Ruchów, Wspólnot i Stowarzyszeń Kościelnych Diecezji, planów duszpasterskich i pielgrzymowania.

¹¹¹ Wydany 1 października 2023 r.

¹¹² Życzenia na Boże Narodzenie i Nowy Rok.

W okresie od 2003 do końca 2023 r. zostało opublikowanych łącznie 175 tekstów bp. Mazura. Tabela 1 (poniżej) informuje, że najwięcej jego tekstów ukazało się w roku 2005 – 15. Wiązało się to z peregrynacją obrazu Jezusa Miłosiernego i dodatkiem do „Martyrii”, w którym opublikowano wiele tekstów poświęconych temu wydarzeniu. Najmniej tekstów biskupa ukazało się w 2010 i 2018 r. – po 4¹¹³. 10 i więcej tekstów zostało opublikowanych w latach: 2003, 2004, 2005, 2014, 2019, 2022. Średnio publikowanych było 8 tekstów w każdym roku.

W oparciu o pełny wykaz tekstów biskupa staje się wiadome, że nie w każdym z numerów zamieszczano jego tekst, chociaż pojawiały się one każdego roku. Należy przy tym pamiętać, że wiele materiałów opublikowanych w „Martyrii” to relacje o wydarzeniach z udziałem bp. Mazura przygotowane przez redakcję¹¹⁴.

Tabela 1. Ilość publikacji w poszczególnych latach.

Rok	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012		Razem
Ilość	12	11	15	8	7	5	9	4	5	9		85
Rok	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	
Ilość	9	10	8	6	7	4	14	9	5	11	7	90
												175

Źródło: „Martyria” z lat 2003-2023.

2.1. Rodzaje tekstów

Poniższe uporządkowanie wszystkich publikacji zostało dokonane wedle rodzajów tekstów, które posegregowano w dziewięć kategorii: 1) homilie, 2) listy, 3) słowo pasterskie, 4) słowo podczas Mszy (wprowadzenie lub zakończenie), 5) wywiady, 6) komunikaty i informacje, 7) dekrety, 8) zaproszenia i zapowiedzi wydarzeń, 9) życzenia. Tabela 2 (poniżej) uwzględnia rodzaje tekstów wraz z ich ilością.

Tabela 2. Rodzaje tekstów wraz z ilością.

	Rodzaje tekstów	Ilość	Procent całości
1.	Homilie	14	8%
2.	Listy	26	14,85%
3.	Słowo pasterskie	26	14,85%

¹¹³ W 2018 r. obchodzono 100-lecie odzyskania niepodległości Polski. Z tej racji można było się spodziewać osobnej refleksji biskupa. Żadna jednak nie została opublikowana w „Martyrii”.

¹¹⁴ Na przykład dotyczące święcen prezbyteratu (R. Różańska, K. Zubrzycki, *Bp Mazur: Trzeba mieć odwagę, by wypowiedzieć na całe życie swoje „chcę”, swoje „tak”*, „Martyria” 2017, nr 6, s. 5) lub relacji z wizyt duszpasterskich u misjonarzy (M. Rogińska, *Z wizytą duszpasterską w Afryce – to czas uważnego wsłuchiwania się i umacniania w służbie misjom*, „Martyria” 2018, nr 2, s. 21) czy rocznicy święcen kapłańskich (R. Różańska, *40 lat posługi kapłańskiej bp. Jerzego Mazura SVD*, „Martyria” 2019, nr 6, s. 16) albo 30. rocznicy diecezji ełckiej (M. Rogińska, *Dziękczynienie za 30 lat diecezji ełckiej*, „Martyria” 2022, nr 4, s. 15 i 65).

4.	Słowo podczas Mszy	11	6,28%
5.	Wywiady	21	12%
6.	Komunikaty i informacje	18	10,28%
7.	Dekrety	7	4%
8.	Zaproszenia i zapowiedzi wydarzeń	8	4,57%
9.	Życzenia	43	24,57%
	Razem	175	

Źródło: „Martyria” z lat 2003-2023.

Na podstawie danych zgromadzonych w powyżej tabeli staje się widoczne, że najwięcej tekstów opublikowanych w „Martyrii” stanowią życzenia. To prawie jedna czwarta wszystkich publikacji biskupa – 24,57%. Oprócz nich znaczną część wszystkich materiałów stanowią listy oraz słowo pasterskie – blisko po 15%. W następnej kolejności klasyfikują się wywiady – 12%. Homilie stanowią 8% całości. Najmniejszą grupą są dekry – 4%, przed którymi znajdują się zaproszenia – 4,57%.

1) Homilie

Homilie biskupa, które znalazły się wśród tekstów „Martyrii” były publikowane w całości lub w części (fragmenty). Jako pierwsza została opublikowana homilia (fragmenty) z Mszy krzyżma w 2003 r. Kolejna homilia (również fragmenty) ukazała się kilka lat później (2014 r.), a była wygłoszona do kapłanów w Wielki Czwartek.

Inne opublikowane homilie były wygłoszone przy różnych okazjach; np. podczas Mszy pogrzebowej śp. ks. Mariusza Graszka (2013 r.) lub Diecezjalnego Spotkania Środowisk Twórczych w 2006 r. W 2008 r. opublikowano fragmenty homilii z okazji inauguracji Dzieła Biblijnego im. Jana Pawła II w diecezji ełckiej. Trzy lata później (2011 r.) została wydrukowana homilia z dziękczynienia za beatyfikację Jana Pawła II.

W „Martyrii” można też przeczytać fragmenty homilii na zakończenie pielgrzymki ełckiej na Jasną Górę (2013 r.) oraz całą homilię przygotowaną na II Kongres Misyjny w Ełku (2019 r.).

2) Listy

Teksty o charakterze listów można znaleźć niemalże w każdym roku wydawania „Martyrii”. Począwszy od 2005 r. w numerze grudniowym ukazywał się List na Adwent. W 2003 i w 2004 r. „Martyria” nie publikowała Listu Adwentowego, brakuje go również w 2013 r. Niektóre listy (zwłaszcza pierwsze) posiadają swój tytuł. Niekiedy w kolejnych numerach publikowane były fragmenty Listów Adwentowych już wcześniej wydrukowanych (np. w 2007 r.). Czasami List na Adwent był tytułowany jako List na I niedzielę Adwentu (np. w 2015 r.).

Na łamach „Martyrii” biskup opublikował także kilka listów adresowanych do papieży. Mowa tu o liście do Jana Pawła II z okazji Dnia Papieskiego w Ełku (2003 r.), V rocznicy wizyty Ojca Świętego w Ełku (2004 r.) czy peregrynacji obrazu Jezusa Miłosiernego w diecezji ełckiej (2005 r.). Z kolei list do

papieża Franciszka z prośbą o pasterskie błogosławieństwo w dziele peregrynacji obrazu Matki Bożej Jasnogórskiej ukazał się w 2013 r.

Jeden list z okazji peregrynacji obrazu Jezusa Miłosiernego biskup adresował do kapłanów, a „Martyria” opublikowała go w 2005 r.

Wszystkie pozostałe listy były adresowane do wiernych diecezji ełckiej. Należy tu wymienić List na Wielki Post z 2004 r., List z okazji peregrynacji Obrazu Jezusa Miłosiernego w Diecezji Ełckiej z 2005 r., List pasterski z okazji 15-lecia diecezji ełckiej z 2007 r., List pasterski z okazji 1000-lecia śmierci św. Brunona z Kwerfurtu z 2009 r., List pasterski o przygotowaniach do beatyfikacji Sługi Bożego Jana Pawła II z 2011 r., List pasterski o nabożeństwie do Niepokalanego Serca Maryi z 2017 r. czy List pasterski przed I Kongresem Różańcowym Diecezji Ełckiej z 2022 r.

3) Słowo pasterskie

Słowo pasterskie biskupa było publikowane w związku z ważnymi wydarzeniami o randze diecezjalnej. Teksty tego rodzaju ukazywały się np. z okazji rocznic (jubileuszy) istnienia diecezji ełckiej. Po raz pierwszy słowo pasterskie wydrukowano w 2012 r., gdy obchodzono dwudziestolecie diecezji, następnie w 2022 r. na jubileusz trzydziestolecia istnienia diecezji (dwukrotnie: w numerze 3 i numerze 10).

Oprócz tego słowo pasterskie ukazało się w 2012 r. w związku z otwarciem Roku Wiary oraz w 2019 r. z okazji dwudziestej rocznicy pielgrzymki Jana Pawła II do diecezji ełckiej.

Przez pewien okres (2018-2019) redakcja „Martyrii” zamieszczała także krótkie wypowiedzi biskupa wygłoszone (przy różnych okazjach) w Adwencie i w okresie Bożego Narodzenia.

Jeden raz (w 2012 r.) zostało opublikowane słowo pasterskie biskupa jako przewodniczącego Komisji Episkopatu Polski ds. Misji¹¹⁵. Wiązało się ono z Dniem Misyjnym przypadającym w uroczystość Objawienia Pańskiego.

Charakter słowa pasterskiego mają także inne teksty, chociaż w ich tytułach nie występuje wyrażenie „słowo pasterskie”. Mowa tu między innymi o rozważaniach podczas Apelu Jasnogórskiego z udziałem maturzystów diecezji ełckiej (2003 r.), wypowiedzi nt. znaczenia niedzieli w życiu chrześcijańskim (2004 r.), słowie nt. sióstr karmelitanek przybyłych do Ełku (2004 r.) czy wypowiedź na statku podczas peregrynacji obrazu Matki Bożej Jasnogórskiej (2014 r.).

4) Słowo podczas Mszy (wprowadzenie lub zakończenie)

Tego typu słowa zostały wygłoszone podczas Mszy sprawowanych przy różnych okazjach. Biskup wypowiadał je albo w ramach wprowadzenia, albo zakończenia Mszy św.

¹¹⁵ Pełnił tę funkcję w latach 2011-2021. Por. Z.K. Sobolewski, K. Szymczycha, *The Ministry of Bishop Jerzy Mazur SVD as Chairman of the Polish Episcopal Commission for Missions. Part 1*, „Nurt SVD” 2021, nr 1, s. 9.

Pierwsze podziękowania biskupa, które opublikowała „Martyria” miało miejsce w 2003 r. i zostało wypowiedziane podczas Mszy krzyżma. W tym samym roku zostało opublikowane słowo na zakoszenie Mszy z ingresem.

Inne tego rodzaju teksty wiązały się na przykład z poświęceniem obrazu Jezusa Miłosiernego w 2005 r. Z tej okazji w „Martyrii” znalazło się słowo wprowadzenia do Mszy św. oraz na zakończenie. Podobne słowa zostały wypowiedziane i opublikowane po rozpoczęciu peregrynacji w diecezji ełckiej. W tym samym duchu opublikowano słowo na rozpoczęcie (2013 r.) i na zakończenie (2014 r.) peregrynacji obrazu Matki Bożej Jasnogórskiej.

W 2014 r. ukazał się akt zawierzenia, który został wypowiedziany na zakończenie peregrynacji obrazu Matki Bożej Jasnogórskiej. Z kolei w 2004 r. opublikowano słowo posłania wypowiedziane podczas Dnia Młodzieży.

Niekiedy słowo tego typu było wypowiedziane przez biskupa w czasie pogrzebu i zazwyczaj miało charakter podziękowania. Taki tekst został opublikowany np. w 2004 r. i wiązał się z pogrzebem ks. Cz. Domela. Innym razem w „Martyrii” pojawiło się słowo z pogrzebu ks. M. Szczęsnego (2007 r.).

5) Wywiady

Wywiady (rozmowy) to jeden z liczniejszych rodzajów tekstów biskupa drukowanych w „Martyrii”. Należy podkreślić, że pierwszy opublikowany tekst miał formę wywiadu i został zamieszczony w majowym numerze 2003 r., czyli w pierwszym możliwym wydaniu czasopisma po ogłoszeniu nominacji na urząd biskupa ełckiego. Kolejny wywiad ukazał się po trzech latach od tamtego wydarzenia i został opublikowany w 2006 r.

Wywiady z biskupem dotyczyły różnych tematów; np. 10. rocznicy pielgrzymki Jana Pawła II do diecezji ełckiej (2009 r.), pieszej pielgrzymki z Ełku na Jasną Górę (2014 r.), Światowych Dni Młodzieży (2016 r.), wizyty *ad limina apostolorum* (2021 r.), diecezji ełckiej w 30. rocznicę erygowania (2022 r.), III Kongresu Ruchów, Wspólnot i Stowarzyszeń Kościelnych Diecezji Ełckiej (2023 r.) czy bieżących i przyszłych spraw Kościoła lokalnego (2023 r.).

W „Martyrii” znajduje się kilka wywiadów, których biskup udzielił w okresie pełnienia funkcji przewodniczącego Komisji Episkopatu Polski ds. Misji. Pierwsza tego rodzaju rozmowa została opublikowana w 2012 r. i dotyczyła misji i misyjności Kościoła. Inne wywiady stanowiły relacje z odwiedzin placówek misyjnych na świecie. W wywiadzie z 2013 r. biskup mówił o Kościele Afryki, w 2014 r. dzielił się wrażeniami z pobytu w Kamerunie, wizytę w Tanzanii i Madagaskarze opisał w 2017 r., na temat placówek misyjnych w Papui Nowej Gwinei opowiadał w 2019 r., a o polskich misjonarzach w Rwandzie i Burundi mówił z 2020 r. Pozostałe wywiady związane z misjami dotyczyły: IV Krajowego Kongresu Misyjnego (wywiad przed i po Kongresie w 2015 r.), rozpoczętego procesu beatyfikacyjnego Mariana Żelazka SVD (2018 r.), odznaczenia biskupa Złotym Krzyżem Zasługi (2019 r.) czy też Nadzwyczajnego Miesiąca Misyjnego (2019 r.).

6) Komunikaty i informacje

Komunikaty biskupa dotyczyły ważniejszych wydarzeń oraz inicjatyw i zazwyczaj miały charakter informacyjny. Pierwszy komunikat wiązał się z uroczystościami jubileuszowymi św. Brunona Bonifacego z Kwerfurtu i został opublikowany w 2009 r.

Pozostałe komunikaty zamieszczone w „Martyrii” informowały o takich wydarzeniach jak: zakończenie pontyfikatu Ojca Świętego Benedykta XVI (2013 r.), Dzień Pokuty w diecezji ełckiej w związku z Jubileuszowym Rokiem Miłosierdzia (2016 r.), inicjatywa „Różaniec do granic” w diecezji ełckiej (2017 r.), inicjatywa „Polska pod Krzyżem” w diecezji ełckiej (2019 r.) czy pomoc Ukrainie ogarniętej wojną (2022 r.).

Pośród komunikatów znajdują się też takie, które opublikował biskup, będąc odpowiedzialnym za misje w Kościele w Polsce. Mowa tu o komunikacie z 2012 r. na temat pomocy Kościołowi w krajach misyjnych oraz o komunikacie na Ogólnopolski Tydzień św. Krzysztofa (2019 r. i podobne w 2020 i 2021 r.).

Trzy komunikaty dotyczyły biskupów pomocniczych. Pierwszy z nich został opublikowany w związku z mianowaniem ks. Adriana Galbasa SAC biskupem pomocniczym diecezji ełckiej (2020 r.), drugi informował o mianowaniu bp. Adriana Galbasa arcybiskupem koadiutorem archidiecezji katowickiej (2022 r.), a trzeci o mianowaniu ks. Dariusza Zalewskiego biskupem pomocniczym diecezji ełckiej (2022 r.).

Teksty o charakterze informacyjnym dotyczyły: IV Krajowego Kongresu Misyjnego (2015 r.), motywów zorganizowania tego Kongresu (2015 r.) i jego celów (2015 r.). Ponadto w związku z ograniczeniami epidemicznymi biskup przekazywał informacje dotyczące XXVIII Ełckiej Pieszej Pielgrzymki na Jasną Górę (2020 r.), a także na temat Szkoły Katechistów Diecezji Ełckiej (2023 r.).

7) Dekrety

Zwyczajowo wszystkie dekry biskupa ełckiego były publikowane w „Kronice Urzędowej Diecezji Ełckiej”. Tym niemniej niektóre z nich zostały wydrukowane w „Martyrii”. W ten sposób ich treść miała szansę dotrzeć do większej liczby czytelników. Oprócz dekretów został opublikowany jeden edykt.

W 2006 r. został opublikowany dekret ustanawiający Sanktuarium Diecezjalne Bożego Miłosierdzia w Ełku. „Martyria” dwukrotnie publikowała dekret powołujący Diecezjalny Komitet Obchodów Jubileuszu 1000-lecia męczeńskiej śmierci św. Brunona Bonifacego z Kwerfurtu (najpierw w 2006 r. i po wtórnie w 2009 r.). Również w 2009 r. został opublikowany dekret ustanawiający Rok Świętego Brunona w diecezji ełckiej.

W 2020 r. został opublikowany dekret udzielający dyspensy od obowiązku niedzielnego uczestnictwa we Mszy Świętej, a w 2023 r. dekret ustanawiający Szkołę Katechistów Diecezji Ełckiej.

Jedyny opublikowany w 2010 r. edykt dotyczył beatyfikacji i kanonizacji Sługi Bożego Księdza Kazimierza Aleksandra Hamerszmita.

8) Zaproszenia i zapowiedzi wydarzeń

W połączeniu z ważnymi wydarzeniami dziejącymi się w diecezji ełckiej czasami biskup publikował w „Martyrii” zaproszenia, a niekiedy również zapowiedzi zbliżających się uroczystości.

Pierwsze zaproszenie było skierowane do pracowników Wodociągów, Kanalizacji, Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska w związku z ich pielgrzymką na Janą Górę (2004 r.). Inne zaproszenia dotyczyły: uroczystości 1000-lecia śmierci św. Brunona z Kwerfurtu (2009 r.), jubileuszu 25-lecia diecezji ełckiej (2017 r.) czy stacji młodzieżowej I Kongresu Różańcowego Diecezji Ełckiej (2022 r.).

Jedno zaproszenie było wypowiedziane na Jasnej Górze i zostało skierowane do Matki Bożej w związku z planowanym nawiedzeniem parafii diecezji ełckiej przez obraz z jej wizerunkiem (2013 r.).

Niekiedy „Martyria” publikowała zapowiedzi przygotowane przez biskupa, a dotyczące zbliżających się wydarzeń; np. zapowiedź inauguracji Szlaków Papieskich z 2008 r.

9) Życzenia

Życzenia biskupa były publikowane każdego roku i ukazywały się dwa razy: na Wielkanoc i na Boże Narodzenie. Te ostatnie czasami były połączone z życzeniami na Nowy Rok. Zazwyczaj nie posiadały one odrębnego tytułu. Życzenia na Boże Narodzenie nie zostały opublikowane tylko raz (2017 r.).

Oprócz tego w „Martyrii” można odszukać życzenia adresowane do bp. R. Kamińskiego z okazji sakry biskupiej (2005 r.) oraz życzenia do bp. A. Galbasa w dniu jego święceń biskupich (2020 r.). Życzenia z okazji święceń biskupich ks. Dariusza Zalewskiego w 2022 r. nie zostały opublikowane miesięczniku diecezjalnym.

2.2. Teksty a potrójna władza biskupa

Bp. Jerzemu Mazurowi została powierzona potrójna władza: nauczania, uświęcania i rządzenia. Wobec tego w oparciu o dokonaną analizę tekstów jego autorstwa można spróbować ocenić, czy i w jakim stopniu była ona sprawowana. Siłą rzeczy ocena tego rodzaju pozostaje cząstkowa, bo nie uwzględnia ani pozostałych jego publikacji, ani wszelkich innych działań w zakresie powierzonej władzy¹¹⁶.

W pierwszej kolejności daje się zauważyć, że w największym stopniu poprzez publikowane teksty biskupa przebija się świadectwo sprawowania władzy nauczania. Przemawiają za tym przede wszystkim teksty w postaci homilii, listów oraz słowa pasterskiego, które stanowią właściwy sposób głoszenia Dobrej Nowiny oraz przejaw troski o zachowanie przekazu Ewangelii. Na tle wszystkich publikacji biskupa zawartych w „Martyrii” tekstów tego rodzaju jest najwięcej, o czym informuje tabela 2.

¹¹⁶ Zob. przykładowy i ostatnio wydany zbiór wybranych publikacji biskupa obejmujący lata 2003-2023: J. Mazur, *Z nauczania pasterskiego*, red. B. Szymańska, Ełk 2023.

Okazuje się, że teksty opublikowane w miesięczniku diecezji ełckiej świadczą również o sprawowaniu przez biskupa władzy rządzenia. Przemawiają za tym głównie dekrety, jak również komunikaty i teksty o charakterze informacyjnym. Wprawdzie co do ilości ustępują one treściom z zakresu władzy nauczania, jednakże również są dostępne w czasopiśmie diecezjalnym.

Trudno oczekiwać, aby sprawowanie władzy uświęcania było wyraźnie widoczne w tekstach pisanych. I chociaż jest ona związana przede wszystkim z udzielaniem sakramentów, modlitwą, pracą, posługą słowa czy osobistym przykładem, to w całym wykazie publikacji biskupa można znaleźć i takie, które potwierdzają sprawowanie przez niego tej władzy. Treści o takim charakterze są zawarte głównie w tekstach z kategorii słowa pasterskiego. Niekiedy znajdują się także w słowie wprowadzenia lub zakończenia Mszy albo w wywiadach.

Podsumowanie

Zebranie i uporządkowanie wszystkich tekstów bp. Jerzego Mazura opublikowanych w „Martyrii” pozwala wyciągnąć kilka wniosków. Ze względu na ilość materiałów (175) należy podkreślić, że biskup aktywnie wykorzystywał czasopismo do przekazywania własnych treści. W dodatku czynił to w oparciu o różne kategorie tekstów. Oprócz homilii i listów publikował rozmowy, a także komunikaty i dekrety, a nawet życzenia.

Daje się zauważyć, że treści publikowanych tekstów w przeważającej mierze dotyczyły wydarzeń i uroczystości przeżywanych w Kościele, a zwłaszcza w diecezji ełckiej. Ta sama problematyka była podejmowana w różnych rodzajach tekstów. Na przykład w listach oraz we wstępie lub zakończeniu Mszy biskup mówił o peregrynacji obrazu Jezusa Miłosiernego. Podobnie list, zaproszenie, komunikat i dekrety służyły przekazaniu treści związanych z 1000-leciem śmierci św. Brunona. Ponadto w słowie pasterskim, komunikatach czy wywiadach poruszane były kwestie dotyczące kolejnych rocznic diecezji ełckiej.

Pośród tekstów biskupa można wyróżnić takie, które ukazywały się regularnie. Mowa tu przede wszystkim o listach, ale także o życzeniach. Natomiast regularność pozostałych tekstów jest trudna do określenia. Biskup nie publikował tekstów w ramach określonego działu czy rubryki. Drukowanie poszczególnych tekstów było podyktowane raczej dziejącymi się wydarzeniami i przeżywanymi okolicznościami niż systematycznymi wypowiedziami na jeden konkretny temat. Można powiedzieć, że brakuje tematów innych aniżeli bieżące wydarzenia dziejące się w Kościele. Z drugiej strony trudno oczekiwać, żeby biskup publikował swoje wypowiedzi na każdy aktualny temat. Niekiedy ich uzupełnieniem były wystąpienia zamieszczone i dostępne w Internecie.

Pełniejszy obraz publicystycznej działalności biskupa powstałby wtedy, gdyby uwzględniono wszystkie pozostałe środki prasowe lub medialne wykorzystywane w pasterskim posługiwaniu. Tym niemniej na podstawie uporządkowania tekstów biskupa z „Martyrii” w pewnym stopniu dało się również

stwierdzić, że potwierdzają one sprawowanie potrójnej władzy biskupiej, wyrażającej się nauczaniem, rządzeniem i uświęcaniem.

Należy pamiętać, że „Martyria” nie jest jedynym medium, które biskup mógł wykorzystać do ogłaszania określonych tematów. Jego publikacje można znaleźć np. w tygodniku „Idziemy”¹¹⁷ lub czasopismach misyjnych¹¹⁸ o zasięgu ogólnopolskim. Natomiast w prasie regionalnej czy wydawanej w ramach samego miasta Ełku, który także posiada własne periodyki (np. „Ełk i my”, „Rozmaitości Ełckie”), trudno doszukać się publikacji biskupa. Brakuje ich także w takich czasopismach naukowych, jak: „Studia Ełckie” czy „Rocznik Ełcki”.

W oparciu o zaprezentowany wykaz tekstów i przeprowadzone analizy w przyszłości można dokonać przeglądu podejmowanych przez biskupa problemów i uporządkowania ich wedle przykładowych dyscyplin: moralności, dogmatyki, teologii pastoralnej. Wówczas ilościowa charakterystyka tekstów zostanie uzupełniona analizą jakościową, czyli poruszaną w nich problematyką.

* * *

Streszczenie

Artykuł jest poświęcony publikacjom bp. Jerzego Mazura, które ukazały się w miesięczniku „Martyria” w latach 2003-2023. Zawiera on pełny wykaz tekstów biskupa, ich uporządkowanie wedle rodzajów tekstów oraz analizę zgromadzonego materiału. Informuje także o stopniu sprawowania władzy biskupiej poprzez działalność pisarską i publikacyjną. Na skutek uporządkowania materiałów, których łącznie jest 157, wyróżniono i omówiono dziewięć rodzajów tekstów: homilie, listy, słowo pasterskie, słowo podczas Mszy, wywiady, komunikaty i informacje, dekrety, zaproszenia i zapowiedzi wydarzeń oraz życzenia.

Słowa kluczowe: bp Jerzy Mazur, „Martyria”, publikacje, teksty, czasopismo, diecezja ełcka.

Texts by Bishop Jerzy Mazur published in “Martyria” in 2003-2023

Summary

The article is devoted to the publications of Bishop Jerzy Mazur, which were published in the monthly „Martyria” in 2003-2023. It contains a full list of the bishop’s texts, their arrangement according to text types and an analysis of the collected material. It also informs about the degree of Episcopal authori-

¹¹⁷ Zob. *Dzieło misyjne dzieci*, „Idziemy” 2017, nr 2, s. 25; *Misje odnawiają Kościół. Z bp. Jerzym Mazurem SVD, przewodniczącym Komisji Episkopatu Polski ds. Misji rozmawia Iwona Świerczewska*, „Idziemy” 2015, nr 23, s. 18.

¹¹⁸ Zob. *Miłosierne oblicze misji*, „Pomagamy misjom” 2016, s. 1-2.

ty exercised through writing and publishing activities. As a result of organizing the materials, which number 157 in total, nine types of texts were distinguished and discussed: homilies, letters, pastoral word, word during the Mass, interviews, messages and information, decrees, invitations and announcements of events, and wishes.

Keywords: Bishop Jerzy Mazur, “Martyria”, publications, texts, journal, Ełk diocese.

Bibliografia

„Martyria” 2003-2023.

Bibliografia publikacji polskich werbistów (1997-2006), oprac. W. Kowalak, Warszawa 2008.

Bibliografia publikacji polskich werbistów (2007-2016). Z suplementem za wcześniejsze lata, oprac. M. Studnik, Górna Grupa 2017.

Guzewicz W., „Martyria” jako organ prasowy Kościoła ełckiego w latach 1990/1992-2012, w: *„Przeszłość jest to dziś, tylko cokolwiek dalej”. 20 rocznica powstania diecezji ełckiej*, red. tenże, Ełk 2012, s. 341-352.

Katechizm Kościoła Katolickiego, Poznań 1994.

Mazur J., *Z nauczania pasterskiego*, red. B. Szymańska, Ełk 2023.

Rogińska M., Radziwonowicz U., *Biskupi w diecezji ełckiej (1992-2022)*, w: *Ex Vita vivit! 30. rocznica diecezji ełckiej 1992-2022*, red. M. Sieńkowski, R. Sawicki, Ełk 2022, s. 171-198.

Sieńkowski M., 25. tom „Studiów Ełckich” – *Księga Pamiątkowa dedykowana bp. Jerzemu Mazurowi*, „Studia Ełckie” 25(2023), s. III-IV.

Sobolewski Z.K., Szymczycha K., *The Ministry of Bishop Jerzy Mazur SVD as Chairman of the Polish Episcopal Commission for Missions. Part 1*, „Nurt SVD” 2021, nr 1.

Zubrzycki K., „Martyria” – *czasopismo społeczno-katolickie diecezji ełckiej*, w: *Ex Vita vivit! 30. rocznica diecezji ełckiej 1992-2022*, red. M. Sieńkowski, R. Sawicki, Ełk 2022, s. 335-339.